

HBTQ, sexualitet och kristen frikyrklighet

Samfunden

I Sverige har de kristna frikyrkliga samfunden omkring 300 000 medlemmar. Det som förenar samfunden är en stark demokratisk anda där församlingen bygger på gemenskap och medlemmarnas ideella engagemang. Frikyrkorna kännetecknas av en stark betoning på omvändelse, bibelläsande och en personlig tro. Samtidigt som det är en hel del som förenar samfunden är det också mycket som skiljer dem åt, inte minst i frågor som rör sexualitet och HBTQ.

HBTQ-personer i frikyrkan

I min studie har jag intervjuat 29 HBTQ-personer (homosexuella, bisexuella, trans- och queera personer) som har, eller har haft, en tillhörighet i ett kristet frikyrkligt samfund. Jag har tagit avstamp i frågor som Hur erfars sexualitet, intimitet och tro av frikyrkliga HBTQ-personer? Hur samverkar den kristna identiteten med identiteten som HBTQ? Studien har resulterat i boken En villkorad gemenskap. HBTQ, sexualitet och kristen frikyrklighet, antologikapitlet "Vi bad att det skulle hända en naturkatastrof så att pride inte skulle bli av" – Pridefestivaler och frikyrklig kristendom samt flera vetenskapliga artiklar.

Dubbla identiteter

Personerna som jag har intervjuat beskriver olika konsekvenser av att leva öppet som HBTQ-person i en frikyrklig kontext. Några återger en relativt obekymrad process där det inte heller har inneburit någon förändring i församlingsdeltagande eller medlemskap. För de flesta har det dock varit en svår process och återkommande ord som används för att beskriva omgivningens respons är kyla, tystnad, sorg och förtvivlan. Flera har blivit uteslutna ur sina församlingar i samband eller valt att själva lämna. I berättelserna förekommer även beskrivningar av demonutdrivning och erbjudna möjligheter att bli botad från homosexualitet. En del har valt att hålla sin identitet och/eller sexualitet som HBTQ dold. Vissa har levt större delen av sina liv i heterosexuella äktenskap trots att de alltid definierat sig som homosexuella, medan någon lever i avhållsamhet.

Identitetskrockar

Intervjupersonerna reflekterar en hel del kring sexualitet och intimitet. De påtalar exempelvis svårigheten att veta vad det innebär att ha sex "på rätt sätt". De beskriver hur de återkommande behöver omförhandla de normer och synsätt som de fått med sig från kyrkan då dessa krockar med såväl de samhälleliga som de egna, senare formulerade normerna.

Några intervjupersoner vittnar om "sexualiserade" frikyrkliga miljöer med gränsöverskridande handlingar där maktdynamiker mellan personer i ledarfunktioner och medlemmarna i församlingen har varit ytterst påtagliga. Andra talar om hur sexualitet, lust och andlighet blandas ihop där karismatiska uttryck som att tala i tungor, "falla i anden", handpåläggning och lovsång får intima, sexuella undertoner och där det är svårt att veta vad som är vad.

Intervjupersonerna beskriver att fördomar och oförståelse finns från båda håll, där kristna människor har svårt att förstå HBTQ och HBTQ-personer har svårt att acceptera kristna människor och deras synsätt. Detta resulterar ofta i en känsla av att vara fångad mellan två ytterligheter där de inte känner sig hemma vare sig i den religiösa gemenskapen eller i HBTQ-gemenskapen.

Charlotta Carlström, docent och lektor i socialt arbete med inriktning mot sexologi och sexualitetsstudier. Institutionen för socialt arbete. Fakulteten för Hälsa och samhälle, Malmö universitet

